

Največji slovenski dnevnik
v Združenih državah
Velja za vse leto - - - \$6.00
Za pol leta - - - \$3.00
Za New York celo leto - \$7.00
Za inozemstvo celo leto \$7.00

GLAS NARODA

List slovenskih delavcev v Ameriki.

The largest Slovenian Daily in
the United States.
Issued every day except Sundays
and legal Holidays.
75,000 Readers.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

Entered as Second Class Matter, September 21, 1903, at the Post Office at New York, N. Y., under the Act of Congress of March 3, 1879.

TELEFON: CORTLANDT 2876.

NO. 67. — STEV. 67.

NEW YORK, WEDNESDAY, MARCH 21, 1923. — SREDA, 21. MARCA, 1923.

VOLUME XXXI. — LETNIK XXXI.

PRIČEVANJE AMERIŠKEGA ZDRAVNIKA

Zdravnik, ki je bil zaslišan tekom druge obravnave, je izjavil, da je unijski načelnik vodil izgred. — Povest, kako so bili skebi umorjeni na pokopališču. — Začasa izgredov so prodajalne razpečale vse svoje zaloge muncije in orožja.

Marion, Ill., 19. marca. — Po premoru, ki je trajal enajst dni vsled bolezni žene nekega porotnika, je bila danes obnovljena obravnava proti šestim obtoženim, ki so se vdeležili izgredov in masakra v Herrinu. Državno pravdništvo je predložilo dokaze proti Hugh Willis, člani državnega sveta United Mine Workers ter proti drugim petim, ki so obdolženi umora v zvezi z izgredom ter masakrom v Herrinu.

Soglasno s pričevanjem dr. Shipmana, ki je prej živel v Herrinu, se je Willis pripeljal z avtomobilom krog polnoči dne 21. junija preteklega leta v zborovnico premogarjev. Že prej istega dne so vse prodajalne v Herrinu in Marion razpečale svoje zaloge muncije in orožja. Neunijski delaveci ali skebi v rovu Southern Illinois Coal Company so bili napadeni, in trije unijski premogarji so bili ubiti pri tem.

Dr. Shipman je trdil, da je bila zbrana velika ljudska množica pred določnim poslopjem, ko je dospel Willis in da je slišal reči:

ter jih odvedla na pokopališče, kjer so bili ustreljeni.

MOSKVA IZJAVLJA, DA JE HOOVER ZA PRIZNANJE RUSIJE.

Moskva, Rusija, 19. marca. — Moskovski listi so priobčili neko sporočilo iz New Yorka, v katerem se glasi, da je trgovinski tajnik Hoover priporočil priznanje nebesar storiti, kar bi lahko povzročilo strajk.

Huntington, W. Va., 20. marca. — Zvezni sodnik George McClintic je izdal danes ustavno praveljivo, ki prepoveduje United Mine Workers posluževati se takozvene "check-off" sistema v svrhu organiziranja neunijskih premogarjev.

Nadalje ne smejo posluževati v West Virginijo denarja v organizacijske svrhe ter jim ni dovoljeno nilesar storiti, kar bi lahko povzročilo strajk.

Cardiff, Anglija, 20. marca. — Danes je zastrajkalo v Južnem Walesu 20,000 premogarjev. Namen tega strajka je izsili "One Big Strike".

Strajkarji so člani South Wales Miners Federation ter zahtevajo, da bi se jim pridružili neunijski delaveci in člani drugih unij.

IZGINOLOGA MAJNERJA ŠE NISO DOBILI.

Wilkesbarre, Pa., 20. marca. — Iz zadnjih sobote pogrešajo majnerja Kowalskega, ki je bil zapolen pri Stanton Mines. Sledi ga s krvavimi psi, pa ga dozdaj še niso mogli dobiti. Njegovi sorodniki domnevajo, da ga je umoril neki njegov toyariš, s katerim se nista posebno razumela.

Dr. Shipman je rekel, da je videl šestjetnikov, ko so bili vsi okrvavljeni, katere je ljudska množica vleka po ulicah Herrina! Tudi njegov tovarš je izginil.

DENARNA IZPLAČILA V JUGOSLAVIJI, ITALIJI IN ZASEDENEM OZEMELJU

se potem nadaljuje izplačila v Jugoslaviji, Italiji in zasedenem ozemelju.

Vendar je bila nato omenjena:

Jugoslavija:

Baspoljila na enako počelo in izplačila "Kr. poštni čekoval urad in Jadranška banca" v Ljubljani, Zagrebu, Beogradu, Kranju, Celju, Mariboru, Dubrovniku, Splitu, Sarajevu ali drugod, kjer je paš na hitro izplačilo najugodnejše.

100 Din.	\$ 1.30	K 400
200 Din.	\$ 2.40	K 800
500 Din.	\$ 5.60	K 2,000
1000 Din.	\$11.10	K 4,000
2000 Din.	\$22.00	K 8,000
5000 Din.	\$54.50	K 20,000

Različna in nasredne osnovne:

Baspoljila na enako počelo in izplačila "Jadranška banca" v Trstu, Opatiji in Zadru.

50 lir	\$ 2.95	
100 lir	\$ 5.60	
300 lir	\$15.90	
500 lir	\$26.00	
1000 lir	\$51.00	

Za posiljalce, ki presegajo znesek pet tisoč dinarjev ali po dvatisoč lir devoljujemo po mogočnosti še poseben popust.

Vrednost dinarjev in liram sedaj ni stalna, menja se večkrat in nepriskakovano; iz tega razloga nam ni mogoče podati nastanitev cene vnaprej. Računamo po ceni onega dne, ko nam dospe poslan denar v roke.

Glede izplačili v ameriških dolarjih glejte posoben oglos v tem članku.

Dinar nam je poslat najbolje po Domestic Money Order ali po New York Bank Draft.

FRANK SAKBER STATE BANK

55 Cortlandt Street, New York, N. Y.

Glavno mestovodstvo Jadranške Banke.

RAZNE VESTI IZ DELAVSKEGA SVETA

Trije strajkarji obsojeni na dolgoletno ječo. — Angleški premogarji zahtevajo "one big union".

Trenton, Mo., 29. marca. — Trije železničarji, namevno William Allardice, Charles Paterson in Guy Hile so spoznani umora po drugem redu ter obsojeni na deset let ječo. Zagovarjati so se morali zastran umora Guy Cornwella, ki je opravil skebsko delo v železniški delavnici.

Shawnee, Okla., 20. marca. — Tukaj se je vršila obravnava proti nekaterim strajkujočim železničarjem, ki so bili obtoženi raznih nepostavnih dejanj. Jimmie Overstreet je bil obtožen ropa ter je dobil deset let. Njegov tovarš Horace Brundage, bo moral pet let sedeti.

Huntington, W. Va., 20. marca.

Zvezni sodnik George McClintie

je izdal danes ustavno praveljivo,

ki prepoveduje United Mine Work-

ers posluževati se takozvene

"check-off" sistema v svrhu or-

ganiziranja neunijskih premoga-

jev.

Nadalje ne smejo posluževati v West Virginijo denarja v orga-

nizacijske svrhe ter jim ni dovo-

ljeno nilesar storiti, kar bi lahko

povzročilo strajk.

Cardiff, Anglija, 20. marca. —

Danes je zastrajkalo v Južnem

Walesu 20,000 premogarjev.

Namen tega strajka je izsili "One

Big Strike".

Strajkarji so člani South Wales

Miners Federation ter zahtevajo,

da bi se jim pridružili neunijski

delaveci in člani drugih unij.

• • •

OBNOVLJENJE PROCESA PROTI SOVDELEŽENCEM MASAKRA V HERRINU.

Marion, Ill., 19. marca. — Drugi proces proti izgrednikom, ki so se vdeležili izgredov in masakra v Herrinu, Ill., je bil prekinjen za deset dni vsled bolezni nekega porotnika, se je nanovo pričel. Obtožnica proti šestim izgrednikom, da ga je umoril neki domnevajo, da ga je umoril neki njegov tovariš, s katerim se nista posebno razumela.

Nadomestje je imel v mislih Willis, ki je govoril zgoraj navedene besede.

Pričevanje je bilo naslednjega jutra osemnajstih dnevnih obrazov.

Wilkesbarre, Pa., 20. marca. —

Iz zadnjih sobote pogrešajo maj-

nerja Kowalskega, ki je bil zapo-

len pri Stanton Mines. Sledi ga

s krvavimi psi, pa ga dozdaj še

niso mogli dobiti. Njegovi sorod-

niki domnevajo, da ga je umoril

neki njegov tovariš, s katerim se

nista posebno razumela.

• • •

RUSKI DOHODNINSKI DAVEK

Moskva, Rusija, 19. marca. — Vlada je priznala, da morajo plačevati vse inozemci, bivajoči v Rusiji, z izjemo diplomatičnih, konzularnih in drugih javnih uradnikov, isti dohodninski davek kot ga morajo plačevati Rusi. Sedanji dohodninski davek znaša osedeneset odstotkov vseh plač, ki znašajo več kot sto dolarjev na mesec.

GATELY BO SEDEL TRI LETA.

Wm. Gateley, ki se je izdajal za

armadnega častnika ter pod te-

kminko osleparil več katoliških

družbenikov v Brooklynu za znato-

no sveto denarja, je bil obsojen

na triletno ječo v Atlanti, Ga.

USTRELIL ZDRAVNIKA IN SAMEGA SEBE.

Clinton, Ia., 20. marca. — V tu-

kajšnji bolnišnicni se je nahajal

ugleden močan J. F. Hite. Ko

mu je hotel včeraj ponosi dr.

Waliker zmeriti pritisk krvi, je

potegnil išpod blazine revolver

ter ga ustretil. Zatem je ustretil

samega sebe.

Ostali zdravniki so izjavili, da

je storil to v hipni blaznosti.

FAŠISTOVKE PARADIRajo PO RIMU.

Mussolini ne načeljuje samo laškim fašistom; pod njegovim vodstvom so tudi žensko-fašistke (ali kako bi jih imenovali). Obljene so v črne bluze in sive kapice. Spodaj je fašistična signaturna figura Dina Bernauer. "Škoda punce!" — bo najbrže vzkliknil kak slovenski pečlar.

V JUGOSLAVIJI IMajo RADIKALCI VEČINO

Pri volitvah v prvi jugoslovanski parlament so zmagali radikalci. — Pašić bo torej še vedno na krmilu.

Ljubljana, 20. marca. — (Po-sledno poročilo "Glas Naroda"). Volitev v prvi jugoslovanski parlament so se zavrsile takole: radikalci so dobili 120 poslancev;

demokratje 50 poslancev; radiceve 70 poslancev;

"GLAS NARODA"

(SLOVENIAN DAILY)

Owned and Published by
Slovenian Publishing Company
(A Corporation)

FRANK SAKSER, President LOUIS BENEDIK, Treasurer

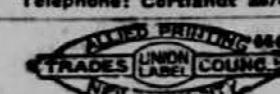
Place of Business of the Corporation and Address of Above Officers
2 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York City, N. Y."GLAS NARODA"
(Voice of the People)

Issue! Every Day Except Sundays and Holidays.

Subscription Yearly \$8.00
Advertisement or Agreement.

"Glas Naroda" izhaja vsak dan in izvzemati nadalj v prenikev.

Dopolni kres podpisa in osebnosti ne so priblojeno. Denar naj se blagoveti pošljati po Money Order. Pri spremembah kraja narocnikov, prosimo, da se nam tudi prejmejo nazivne namizante da hitreje nadomeščajo.

"GLAS NARODA"
21 Cortlandt Street, Borough of Manhattan, New York, N. Y.
Telephone: Cortlandt 8775

KUKLUXKLALCI

Kukluksklanci so pokazali svojo moč v Louisiani. Veleporota, katero je pozval generalni državni pravnik, vsled javnega zasišanja, ki se je vrnilo tekom januarja, je izjavila, da ne more obtožiti Klancev radi umora ali uboja.

Takozvani kapitan J. K. Skipwith, član Klukluksklana, se strašno veseli izida preiskave velike porote. To mu lahko verjamemo. Čeprav so zanesljive priče tekom javnega zasišanja izjavile, da so člani Klanu iz Morehouse Parish vprizorili izgred ter umorili občloveka, kajih tripla so našli v jezeru po dinamitni eksploziji, je vendar prišla velika porota do prepričanja, da so vsi predloženi dokazi nezadostni.

Noben človek, ki je prisostoval izpovedanjem prična javnem zasišanju, ki se je vrnilo vsled odredbe državnega governerja, ne more dvomiti, da je bil Kukluksklan odgovoren za umor Daniela in Riehardsa. Vsakomur je znano, da je vpliv Klanu merodajan pri odločitvi veleporote, kajti več kot šest ali sedem porotnikov je pripadal Klanu.

V svojem poročilu govori porota o nasilnem odvedenju petih oseb. V poročilu pa ne omenja umora dveh mož. Iz tega je povsem jasno razvidno, na kak način so si veleporotniki prizadevali izogniti se vsaki obtožitvi.

Pri tem pa ne smemo pozabiti, da mora veleporota odločati le glede tega, če so dejstva, ki jih je javno zasišanje odkrilo, zadostno močna za obtožbe te ali ome osebe. Gotovo je, da niso mogli člani veleporote dobiti potrebnih dokazov proti samim sebi.

Onega, ki je zasledoval delovanje Kukluksklana, ne sme presenetiti izid preiskovanja veleporote. Tajna družba je povsem jasno dokazala, da ima vso moč v rokah in da lahko s svojim vplivom zaščiti vse, ki kršijo postave podnjenim krihom.

Cilj te tajne organizacije je baje vzbuditi v masah naroda spoštovanje do postave ter dovesti mase do prepričanja takozvanga stodostotnega industrijalnega domoljubja. Sredstva, katerih se poslužuje organizacija, sploh ne pridejo pri tem vpoštov.

Pravorek veleporote v Bastropu nam kaže, kako strašno nesramna je ta tolpa. Še v večji meri pa se nam razočara nesramnost splošne ameriške justice.

Kukluksklan je bil s tem pravorekom pravico, da lahko izvrši katerikoli zločin.

Državni governer Parker je izjavil, da ne bo prenehal zasledovati Kukluksklancev, istočasno pa je pa priznal, da jih v Louisiani ni mogoče uničiti.

To pa ne velja le glede Louisiane. Tudi v New Yorku in okolici postajajo vedno bolj izzivalni. Ta tajnajava organizacija se obrača v glavnem proti delavstvu ter hoče dobiti meščanski element prebivalstva za svoje oroožje.

Iz Slovenije.

Kmetiška tragedija.

Vodjen Janez Drevenciku v Jablanovcu v Halozah je med vojno umrta žena. Kmalu se je pobliže spoznal z dvakratno vdovo Marijo Orešek, kateri se je posebno dopadio njegovo posestvu. Presebla se je k njemu in živel sta nekaj časa v srečnem konkubinatu. Drevenc se je sicer hotel poročiti, ona pa je vedno odlila. Mož je bil tako zaljubljen v svojo pričinico, da je lani izročil celo svoje posestvo in si izgovoril na njen samu prevzitek. Ko je Marija Orešek to dosegla, je hipoma prenchala vsa njen ljubezniost in je začela odganjati prevzirkarja s posetvo. Jeseni 1922 se je poleg tega še naenkrat preselila z vsem premičnim premoženjem k sosedu in prevzirkarja, ki je ostal sam v koči. Ko se je dne 3. decembra vrnil z opravkov domov, je opazil, da se je njegove hiše valdim. V sobi je naenkrat potem tleco postelj, pod katero je moral nekdo v njegovih odsotnosti podtgatiti ogenj. Drevencik je sveden sumi-povoda dobil kot plen v svojih svojih vobičajnih orešek, ki krempuje in jo občutno ramil. Za

Posledice fanatiziranja.

Iz Radencev poročajo: Vodja Franc Novak, je bil vsled volilne shoda, ki ga je imel dne 4. februarja doktor svetega pisma Hohnjec, tako sfanatiziran, da je lazil cel večer okoli hiše tukajnjega župana in okrajnega načelnika Jakoba Zemličja ter je naenkrat žrtve v osebi županove hčerke, katero je brez vsakega najmanjšega ogenja. Drevencik je sveden sumi-povoda dobil kot plen v svojih svojih vobičajnih orešek, ki krempuje in jo občutno ramil. Za

Posebna pozornost

je posvečena
vsaki Borden Grade 'A'
mlekarni. Vse ž njo v
zvezi, mora biti storjeno
po zahtevah zaščite in
čistoče.

Nabavite si
maslo in jajca
na
Bordenovem
vezu

BORDEN'S
Farm Products Co Inc.
Walker 7300

prenočevanja v gostilni za 1750 dinarjev in 250,000 avstr. kron.

Prognos za dobro letino.

Ob zadnjih sneženih viharjih na Stajerskem je tudi blisko in gruelno naravnih pojav, ki se le redko kdaj pripieti. Stari kmetje pravijo, da je tako zgodnja nevihta dobro znakovanje za — dobro letino.

Razpad Jugoslavije.

"Jutro" poroča: Dunajski klerikalni list "Neues Sonntagsblatt" je prevel članek iz ljubljanskega "Slovenec", ki je v objektu dopisa iz Pariza pisani v takem duhu, da omenjeni dunajski list na podlagi tega članka dokazuje, da mora Jugoslavija v najkrajšem času razpasti. Med dunajskimi Jugoslovani vlada veliko gospodarske zadržljivosti in zadržljivosti pisanja klerikalnih listov v Jugoslaviji in zaradi nebržne popustljivosti oblasti, ki tako pisanje dopuščajo. Na podlagi takih člankov si ustvarjajo v možemstvu kaj čudne pojme o razmerah v Jugoslaviji.

Smrtna kosa.

V Stolovniku pri Rajhenburgu je dne 5. februarj umrl Anton Kunej, posestnik, 30letni župan stolovniške občine in član različnih kongresov, v starosti 60 let. Pokojnik, čist v značajem mož, je stal dosledno v vrstah odločnik borcev za narodno in napredno idejo. Poznalo je pa jasno in pribito:

Premagane stranke so pripravljene storiti vse, magari vso Jugoslavijo prodati, samo da bi se s tem že vsaj nekoliko maščevalo nad svojim nasprotnikom zmagalcem.

Sicer je pa vsa politika takega kova. Edinole naša politika v Jugoslaviji je v tem oziru še veliko bolj pretirana in koriterita.

Liberale bi rajši z Lahom volili za propast Jugoslavije, kot da bi volili klerikaleem za dobrabit jugoslovanske države.

Edinole jugoslovanski socijalisti in komunisti so bolj moderni in populisti.

Pri zadnjih ljubljanskih volitvah, naprimjer, so tvorili s klerikaleem vred skupno čredo, katero je privedel klerikalni pastir k zmagi.

Besede "načelo" ne vsebuje klerikalno-socijalistični besednjak.

Brez nje so tako lahko kot je lahko ameriški prohibicijonist brez vode.

Dopis.

Melstrand, Mich.

Ker nismo veselih novic, moram vam žalostno sporočiti. Tukaj je izvršil samomor rojak Luka Hervat. Vzrok nam ni znan, kaj ga je privedlo tako daleč. Kakor mi je znano, bil je doma od Žumberka na Dolenskem. Tukaj je bival kakih 15 let v državi Michigan. Sem je prišel iz Cleveland, Ohio. Ali ima kje kakšne sorodnike, mi ni znan. Njegovo truplo so od tukaj odpeljali, da ga bolj preiščijo zdravnik, ki so me tudi vprašali, ali ima kje sorodnike, pa nisem jem mogel dati pozitivnega odgovora. Torej ako ima koga, naj se mi javi.

Louis Kordish.
A. Lehti Camp.
Melstrand, Mich.

Peter Zgaga

Danes je prvi spomladanski dan.

Cim manj ga je v kleti, temdaljša bosta spomlad in poletje.

Prohibicija je svet postavila na glavo.

Spomlad je dandanes doba uniranja, suš, žeje in splošnega pomanjkanja.

Jesen je vsa druga numara.

Jesen — posebno, če je grozdje počeni.

Pred kratkim je dobil Noblovo nagrado za literaturo španski pisatelj Jacinto Benavente.

Z denarjem je prišel v Ameriko, kjer piše povesti in ima predavanja.

V enem svojih predavanj je rekel, da moški lahko ljubi dve ženski naenkrat.

Meni se zdijo to preeej verjetno. Resno pa opominjam vsakega rojaka, naj ne poskuša kaj takéga dopovedati svoji ženi.

Vsaka reva ima svojega patrona.

Papež so se zamislili časniki in postavil jmeni jem je patrona Sv. Frančiška Saleškega.

To je dober patron. Škoda, da se ga ne da uporabiti pri čitanju korektur ali pri kakem drugem delu v uredništvu.

Kljub temu bi bilo pa po mojem mnenju veliko boljše, če bi postavil papež že vsaj gotovim časnikičnim časnikiem sv. Katařino za patrono.

"Proletare" je povišal naročino.

Ce ne bo vsebina nič boljša, bo to znamenje, da hočo biti uredniki za neslanosti boljše plačani.

Casnikična vest: — "G. Anton Kristjan se je za stalno nasebil v Ljubljani. V kratkem bo postal izvrševalni ravnatelj Slovenske Banke".

Škoda možaka — postal je pač žrtve razmer. Upam že vsaj, da si te stvari ne žene preveč k sreči in da preveč ne proklinja neizprosne usode, ki ga je zanesla med kapitaliste.

Zaenkrat še ne vemo rezultata volitev v Jugoslaviji.

Nekaj je pa jasno in pribito: Premagane stranke so pripravljene storiti vse, magari vso Jugoslavijo prodati, samo da bi se s tem že vsaj nekoliko maščevalo nad svojim nasprotnikom zmagalcem.

Sicer je pa vsa politika takega kova. Edinole naša politika v Jugoslaviji je v tem oziru še veliko bolj pretirana in koriterita.

Liberale bi rajši z Lahom volili za propast Jugoslavije, kot da bi volili klerikaleem za dobrabit jugoslovanske države.

Edinole jugoslovanski socijalisti in komunisti so bolj moderni in populisti.

Pri zadnjih ljubljanskih volitvah, naprimjer, so tvorili s klerikaleem vred skupno čredo, katero je privedel klerikalni pastir k zmagi.

Besede "načelo" ne vsebuje klerikalno-socijalistični besednjak.

Brez nje so tako lahko kot je lahko ameriški prohibicijonist brez vode.

Poslužite se pri tem našega posredovanja, ker so naše cene najnižje, postrežba točna, a sigurnost v vsakem oziru zajamčena.

Naši prihranki se pomnože vsako leto po 4%, ako jih uložite pri nas na

Jugoslovanska

Ustanovljena L. 1898

Katolič. Jednota

Inkorporirana L. 1901

GLAVNI URAD v ELY, MINN.

Glavni edbornik.

Predsednik: RUDOLF FERDAN, 222 E. 18th St., Cleveland, O. Podpredsednik: LOUIS BALANT, Box 100 Pearl Ave., Lorain, O. Tajnik: JOSEPH PISHLER, Ely, Minn.

Blažnik: GEO. L. BROZICH, Ely, Minn.

Blažnik nezplačani smrtnik: JOHN MOVERN, 612 — 12th Ave., Duluth, Minn.

Vsevolod adrovnik: JOSEPH GRAHAME, 242 Ohio Street, N. E., Pittsburgh, Pa.

Nadzorni odbor:

ANTON KRAŠNIK, Room 200, Bawell Building, cor. Diamond and Grant Streets, Pittsburgh, Pa.

MOHOR MLADIČ, 1534 W. 18 Street, Chicago, Ill.

FRANK SKRABEC, 422 Washington Street, Denver, Colo.

Združevalni odbor:

VALENTIN PIRC, 100 London Rd., N. E., Cleveland, O.

PAULINE ERMENC, 429 — 3rd Street, La Salle, Ill.

JOSIP STERLIC, 404 E. Main Avenue, Pueblo, Colo.

ANTON CELARC, 528 Market Street, Waukegan, Ill.

Jednotno uradno glasilo: "Glas Naroda".

Vse stvari tukaj so uradni sedež kakor tudi demarci poslavljati naj se pošljati na glavnega

SKARAMUŠ

Spisal Rafael Sabatini.

Za "Glas Naroda" poslovenil G. P.

53

(Načravljevanje.)

Moral je priznati samemu sebi, da se ji ni popolnoma izročil v roke. Kljub temu pa je moral izbirati med to cunjo, — ki je bila že pozabljena, ter svojim globokim ter skoro duševnim nagnjenjem do gospodinec de Kereadiou.

Mislil si je, da zahteva njegova čast, da se takoj oprosti tega neprimernega, ter njega nevrednega položaja. Vedel pa je dobro, da bo gospodična Binet kričala in da je najboljše sredstvo, kako potolažiti to razburjenje, denar.

Potegnil je za vrvico, spojeno z zvoncem. Kočija se je ustavila in lakaj je stopil pred vrata.

— Odvedite naju v gledišče Faydau, — je rekел.

Mislil, da ne boš razočaran, — je rekel markij. — Ti ne razumeš cele stvari.

Pozneje pa mu je pojasnil celo zadovo. To je bilo skrnjeno uljudno in popustljivo ob človeka njegove vrste. Ni pa hotel izjaviti, kakšne so njegove resnične misli. M. de Chabriane je zrlanj resno.

— Zakaj pa ne pišeš? — je rekel. — Priznayam, da bi se mi zelo dočaš.

Odgovor markija je kazal njegovo duševno stanje.

Pisma so pogosto varok nesporazumov. Dva rizika sta, katerima se nočen na noben način izpostavljati. Če bi ona ne odgovorila bi jaz nikdar ne vedel, kaj se je zgodilo. Nikdar bi ne mogel biti miren, dokler ne izvem, da je ta nesrečna zadeva končana. Kočija nju lahko čaka pred glediščem in nato bova šla naprej. Potovala bova celo noč, če potrebno.

— Vrag te vzemi.

To je bil edini odgovor de Chabriana.

Velika potovna kočija se je ustavila pred ulodom v Feydan gledišče in markij je izstopil. Prišel je v gledišče s Chabrijanom ter padel, ne da bi vedel, v roke Andre-Louisa.

Andre-Louis je bil strašno razburjen, ker je Klimena tako dolgo časa izstala in ker se ni vrnila ob pravem času. Čeprav je bil v svojem srcu prepričan, da ni dočaš vredna in da je najboljše, če se je konečno iznebi, je bil Andre-Louis klub temu ogoren in popolnoma razočaran. Ni pa dolžil Klimene. Ona ni bila niti drugega kot uboga dete, ki se je udalo prvemu priljubnjenu, ki ji je obljudil uspeh v njeni stroki. Navdajala jo je lakomnost in čestiliti si je, da je ni vzel za ženo, predno je spoznal njen resnični značaj. Pomiloval jo je ter obenem zaničeval. Pomilovanje je bilo posledica ljubezni, katero je občutil preje do nje. Vsa njegova jeza pa se je osredotočila na njenega očeta in njenega zapestjiveca.

Te misli so ga navdajale v pondeljek zjutraj, ko je izvedel, da se Klimena ni še vrnila s svojega izprehoda in njegova čustva je delil ubogi Leander.

Do onega časa sta oba ta človeka medsebojno zaničevala ostalo družbo. V sličnih položajih se to kaj pogosto pripeti. Nesreča se je tikala oben ter ju je spravila v nekakšno družbeništvo.

Tako vsaj se je zdelo Leandru, ko je iskal Andre-Louisa ter ga končno našel pred gostilno.

— Sveti Bog! — je vzkliknil Leander. — Kako moreš mirno kaditi v takem slučaju?

Skaramuš se je ozrl v nebo.

— Meni se zdi, da ni premrzlo, — je rekel. — Solnce sveti in jaz se kaj dobro počutim tukaj.

— Jaz ne govorim o vremenu, je odvrnil Leander, ki se je na mestu razburil.

— O čem pa?

— O Klimeni.

Leander se je postavil pred Skaramuša. Bil je bled v lice in njegovo oči so bile večje kot ponavadi.

— Ali vas več ne zanima? Ali se ne boste poročili z njo?

Andre-Louis je potegnil dim tobaka iz pipice.

— Gotovo me nočete žaliti! Ali mislite, da bom živel od preostankov drugih ljudi?

— Moj Bog! — je vzkliknil Leander ter zrl nekaj časa brezupno v vzrok. Kmalu nato pa je nanovo izbruhnil: — Ali ste res vedno brez sreči! Ali ste res vedno le Skaramuš?

— Kaj morete pričakovati od mene? — je vprašal. — Andre-Louis ki je kazal polahnno presečenje.

— Pričakujem od vas, da jo pustite brez boja.

— Ona je že vendar odšla.

Andre-Louis je povlekel še en dim iz svoje dolge pipice in med tem časom je divjal Leander.

— Ali ste se borili proti meni, ko ste jo prevzeli? — je vprašal.

— Ni bila moja in tudi vam je nisem prevzel.

— Kaj hočeš, da storim sedaj? — je vprašal Andre-Louis.

— Jaz ne pričakovam ničesar brez boja.

— Ona je izginila, — je odvrnil Andre-Louis.

— Ali ima kaj hasni boriti se proti neizgibnemu?

— Ni bila moja in nikdo je mi ni odvzel. Hotel pa sem jo in ti si zmagal. Borbi. Ali je sploh treba navajati druge stvari? Zajak boriti se proti stvarjem, ki so neizprenemljive?

— Ona bo moja in to vam zagotavljam. Želel sem si je, a vi ste zmagali. Če bi se drugače zgodilo, bi prišla na dan povsem drugačna storija. V takem slučaju bi bili oškodovani vi.

Andre-Louis je postal pozoren na razburjenje, ki je prevzelo njegovega prijatelja.

Prijel ga je za roko.

— Ti si dober človek, Leander, — je rekel. — Veseli me, ker si nastopil na tak način, ker se boš na ta način iznebil usodi, ki bi te drugače čakala.

— Da, vi je ne ljubite, — je vzkliknil drugi strastno. — Nikdar je niste ljubili. Vi ne veste, kaj pomenja ljubiti, kajti drugače bi ne govorili na tak način. Moj Bog! Če bi bila ona moja zarokenka in če bi se mi priprenil kaj tukega, bi ubil določnega moškega, ubil ga. Ali ga čuješ? Vi pa... moj Bog, ste prišli sem, kadete in štrlit v zrak ter govorite o njej kot ostankih nekega drugačega človeka. Čudim se, da vas že nisem lopnil po ustih radi teh besed.

Oprostil se je oprijema svojega spremjevalea in vse je kazalo, da bo res udaril.

— To bi morali storiti, — je rekel Andre-Louis. — To je v vaši ulogi.

S kletvico na ustih se je Leander obrnil, da odide. Andre-Louis pa ga je ustavil.

(Dalej prihodnjih.)

Jugoslavia irredenta.

Italijanizacija goriških sodišč.

Iz Gorice poročajo: Tukajšnje mu sodišče je postal dr. Tonko slovensko vlogo in je na opozorilo sodnika, naj jo prestavi na italijanski jezik, zahteval, naj se od Slovencev sprejemajo slovenske. Sodišče je nato odločilo, da se dopuščajo vloge le v italijansčini.

Kronika nasilstev.

Riemanje, ta vsemu slovenskemu svetu znana slovenska vas v bližini Trsta, ki je dosegla svojo slavo z znano zahtevo po slovenskem bogoslužju, Riemanje, ki so nastopile ta čas kot en mož in se je temu vzornemu in emotivnemu nastopu čudil ves svet, te Riemanje niso več stare Riemanje. Med domačima so se na veliko žalost pojavili ljudje, ki jim je tuj narod več kot njih mati, ki jih je rodila. Tako je neke nedelje desetorečna fašistov, med katerimi smo opazili podnačelnika zelenčne postaje iz Boršta, Predonatija, domačina Mihaela in Kureta (Ciea) i. dr., vdrla v prostore tukajšnje brašnega v pevskem društva "Slaven", ki so vse knjige razgrali in začnili. Nato so izvršili pucaskavo v ljudski šoli in stanovanju nadučitelja Ceruta, kjer so tudi uničili nekatere stvari. Zabeležimo, da dogodek kot žalostno dejstvo, kam pripelje nezavedno egoizem in pohlepnost človeka. Mihec Zubin (sedaj Michele Sobin) je godel. On zna, da se pod zastavo stranke, ki ter kateri je sedaj pristopil, pleše in pleše in da nas Mihec zaslubi kako lireo. Tako so tedaj Riemanje po zaslugu Miheca Zobina in Ciea rešeni brezposelnosti! Vsi bodo takoj dobili mastne zasluzke. Mihec bo godel. Riemanje plesali in Cie nadzirali. Nastop teh par prodanov duš so ostro obsojali vse Raemance.

— Vrag te vzemi.

To je bil edini odgovor de Chabriana.

Velika potovna kočija se je ustavila pred ulodom v Feydan gledišče in markij je izstopil. Prišel je v gledišče s Chabrijanom ter padel, ne da bi vedel, v roke Andre-Louisa.

Andre-Louis je bil strašno razburjen, ker je Klimena tako dolgo časa izstala in ker se ni vrnila ob pravem času. Čeprav je bil v svojem srcu prepričan, da ni dočaš vredna in da je najboljše, če se je konečno iznebi, je bil Andre-Louis klub temu ogoren in popolnoma razočaran. Ni pa dolžil Klimene. Ona ni bila niti drugega kot uboga dete, ki se je udalo prvemu priljubnjenu, ki ji je obljudil uspeh v njeni stroki. Navdajala jo je lakomnost in čestiliti si je, da je ni vzel za ženo, predno je spoznal njen resnični značaj. Pomiloval jo je ter obenem zaničeval. Pomilovanje je bilo posledica ljubezni, katero je občutil preje do nje. Vsa njegova jeza pa se je osredotočila na njenega očeta in njenega zapestjiveca.

Te misli so ga navdajale v pondeljek zjutraj, ko je izvedel, da se Klimena ni še vrnila s svojega izprehoda in njegova čustva je delil ubogi Leander.

Do onega časa sta oba ta človeka medsebojno zaničevala ostalo družbo. V sličnih položajih se to kaj pogosto pripeti. Nesreča se je tikala oben ter ju je spravila v nekakšno družbeništvo.

Tako vsaj se je zdelo Leandru, ko je iskal Andre-Louisa ter ga končno našel pred gostilno.

— Sveti Bog! — je vzkliknil Leander. — Kako moreš mirno kaditi v takem slučaju?

Skaramuš se je ozrl v nebo.

— Meni se zdi, da ni premrzlo, — je rekel. — Solnce sveti in jaz se kaj dobro počutim tukaj.

— Jaz ne govorim o vremenu, je odvrnil Leander, ki se je na mestu razburil.

— O čem pa?

— O Klimeni.

Leander se je postavil pred Skaramuša. Bil je bled v lice in njegovo oči so bile večje kot ponavadi.

— Ali vas več ne zanima? Ali se ne boste poročili z njo?

Andre-Louis je potegnil dim tobaka iz pipice.

— Gotovo me nočete žaliti! Ali mislite, da bom živel od preostankov drugih ljudi?

— Moj Bog! — je vzkliknil Leander ter zrl nekaj časa brezupno v vzrok. Kmalu nato pa je nanovo izbruhnil: — Ali ste res vedno brez sreči! Ali ste res vedno le Skaramuš?

— Kaj morete pričakovati od mene? — je vprašal. — Andre-Louis ki je kazal polahnno presečenje.

— Pričakujem od vas, da jo pustite brez boja.

— Ona je že vendar odšla.

Andre-Louis je povlekel še en dim iz svoje dolge pipice in med tem časom je divjal Leander.

— Ali ste se borili proti meni, ko ste jo prevzeli? — je vprašal.

— Ni bila moja in tudi vam je nisem prevzel.

— Kaj hočeš, da storim sedaj? — je vprašal Andre-Louis.

— Jaz ne pričakovam ničesar brez boja.

— Ona je izginila, — je odvrnil Andre-Louis.

— Ali ima kaj hasni boriti se proti neizgibnemu?

— Ni bila moja in nikdo je mi ni odvzel. Hotel pa sem jo in ti si zmagal. Borbi. Ali je sploh treba navajati druge stvari? Zajak boriti se proti stvarjem, ki so neizprenemljive?

— Ona bo moja in to vam zagotavljam. Želel sem si je, a vi ste zmagali. Če bi se drugače zgodilo, bi prišla na dan povsem drugačna storija. V takem slučaju bi bili oškodovani vi.

Andre-Louis je postal pozoren na razburjenje, ki je prevzelo njegovega prijatelja.

Prijel ga je za roko.

— Ti si dober človek, Leander, — je rekel. — Veseli me, ker si nastopil na tak način, ker se boš na ta način iznebil usodi, ki bi te drugače čakala.

— Da, vi je ne ljubite, — je vzkliknil drugi strastno.

Nikdar je niste ljubili. Vi ne veste, kaj pomenja ljubiti, kajti drugače bi ne govorili na tak način. Moj Bog! Če bi bila ona moja zarokenka in če bi se mi priprenil kaj tukega, bi ubil določnega moškega, ubil ga. Ali ga čuješ? Vi pa... moj Bog, ste prišli sem, kadete in štrlit v zrak ter govorite o njej kot ostankih nekega drugačega človeka. Čudim se, da vas že nisem lopnil po ustih radi teh besed.

Oprostil se je oprijema svojega spremjevalea in vse je kazalo, da bo res udaril.

— To bi morali storiti, — je rekel Andre-Louis. — To je v vaši ulogi.

S kletvico na ustih se je Leander obrnil, da odide. Andre-Louis pa ga je ustavil.

(Dalej prihodnjih.)

do vaših otrok! Zato ne strašite se česa in truda, marveč storite vse, da rešimo mladino!

Fašisti proti nasilstvu.

Glavno fašistsko glasilo "Popolo d'Italia" je prineslo članek, v katerem odločno obozoja, da se od fašistskih strani še vedno izvajajo nasilstva proti drugim strankam in drugomiljenikom. Ta resnica da se mora povedati, da naj bo tudi neljuba somišljnikom. Članek navaja vrsto takih neljubih dogodkov iz zadnjega časa. To bodo povedano — pravi — vsem, ki hočejo državo pretvoriti v toriče za nedeljske spopade ali pa za "š